

Meningen, saa er det i mine Tanker høist uheldigt; thi det være, som det vil, saa erklærer jeg, at jeg under alle Omstændigheder vilde foretrække en total Rentesfrihed for den unaturlige og vilkaarlige Tilstand, hvori vi komme ad Bevillingsveien. Ved en total Rentesfrihed vilde jeg efter min Overbeviisning have langt flere Chancer for mig til, at Forholdene vilde regulere sig paa en taalelig Maade. Men har Lovgivningsmagten ikke tidligere dristet sig til at gjøre Renten fri, saa troer jeg dog, at det vilde være betænkeligt at gjøre det netop i dette Dieblik. Idet jeg nu antager, at det foreliggende Forslag i ethvert Tilfælde indeholder et ganske sundt Grundlag for Begrænsningen af Bevillingsmyndigheden, at det aabner Afgang for de forskjellige Arter af Laansøgere til at blive hjulpsne, og tillige holder sig paa Lovens Grund saavel med Hensyn til de Indskrænkninger, som tilsigtes, som med Hensyn til den Maade, hvorpaa dette skulde skee, troer jeg, at det for tjener at komme under tilbørlig Overveielse og, muligt med enkelte Modificationer, at vedtages.

Tessen: Det forekommer mig rigtigt nok, at Debatten sidste Gang om Renten var saa udførlig og saa udtømmende, at der neppe kan siges noget Nyt derom idag, og jeg troer ogsaa, at alle de Momenter, som kunne komme i Betragtning til at bedømme nærværende Lovforslag, bleve saa udførligt omhandlede, at det maa forundre, at vi endnu staae omtrent ved Begyndelsen af den samme Betragtning, som blev afsluttet sidst. Det forekommer mig, at den ærede Forslagsstiller har enten glemt eller ikke villet erkjende, at der er tre Factorer, hvorpaa Rentens Priis beroer, nemlig deels Sikkerheden, deels den Mængde af Penge, der til en given Tid er paa Markedet, og deels Efterspørgselen efter disse. Der er kun een af disse Factorer, som den ærede Forslagsstiller har taget med i sit Forslag som det, der skulde bestemme Rentens Priis, nemlig Sikkerheden; men det synes dog besynderligt, at netop denne ærede Forslagsstiller med sit store praktiske Kjendskab har lagt denne store Vægt paa

Sikkerheden og bestemt, at, naar Sikkerheden var saa stor, at den kunde passe for Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler, saa kunde der ikke faaes Bevilling til at svare høiere Rente end 4 pCt.; thi han veed naturligviis, at det ingenlunde er sjældent, at Eiendomme ikke ved Auction blive udbragte til $\frac{2}{3}$ af Taxationsværdien, men undertiden maa skee endogsaa til under Halvdelen af denne. Saaledes at gjøre Sikkerheden til det eneste Moment, der skulde bestemme Prisen paa Renten, forekommer mig dog at være umuligt; ligeledes forekommer det mig at være umuligt at besvare det Spørgsmaal, hvorledes den Eiendomsbesidder skal bære sig ad, som staaer med fuld Sikkerhed og mangler Penge til en Tid, hvor Prisen paa Pengene er høiere end 4 pCt., naar der ikke gives noget som helst Middel til at faae Lov til at svare høiere Rente end 4 pCt. Jeg veed ikke, hvorledes han skal blive hjulpsen. Det forekommer mig derfor, at dette Forslag er særdeles haardt for de Eiendomsbesiddere, som have den bedste Sikkerhed at tilbyde. Saaledes som jeg opfattede de statistiske Meddelelser, der forleden Dag fremkom fra den høitærede Indenrigsminister, fremgik deraf, at der havde været en høj Grad af Tilbøielighed og Trang til, selv mod overordentlig gode Sikkerheder, at faae Penge til høiere Rente end 4 pCt. Det, som jeg har udledet deraf, er det, at det i det Hele taget ikke er rigtigt, at der skal søges om Bevilling til at tage høiere Rente; men ogsaa dette Spørgsmaal er nylig blevet saa udførligt omhandlet, at jeg ikke skal indlade mig derpaa. Kun forekommer det mig tvivlsomt, om der ikke snarere af de nævnte statistiske Meddelelser fremgik det, at Renten heelt burde gives fri, end det, at det nu burde aldeles forbydes at faae Laan til høiere Rente end 4 pCt., selv om Prisen paa Renten i Almindelighed var langt større. De Eiendomsbesiddere, hvis Capitaler blive opsagte paa Grund af Pengeskriften, vilde, forekommer det mig, være i høieste Grad i Forlegenhed, dersom denne Lov kom ud, og det forekommer mig ogsaa, at der ikke lettelig kan siges mere om denne Sag, end der er blevet sagt, hvorfor jeg blot, i Henhold til